

Ekosäätiön, Kriittisen korkeakoulun ja DEMOS Helsingin luentosarja Helsingin yliopistossa syksyllä 2013.

Luonnos 13. 29. 8. 2013 ja täydennetty 9.9.2013

Yleisöluentosarja tiistai-iltaisoin klo 18.00–19.45 (Tilaisuus alkaa tasan kuudelta.) Helsingin yliopiston päärakennus sali XIII ja/tai sali XV. (Vanha puoli, käynti Senaatintorin puolelta, 2. krs). UNFPA-luento 5.11. järjestetään Porthania P674:ssä VI kerros ja viimeinen luento 3.12. 2013, jossa puhuu presidentti Tarja Halonen Porthania III:ssa.

Väestön kasvu ja väestöpolitiikka

Maapallon väestö on kasvanut kesään 2013 mennessä 7,2 miljardiin.. Kasvu on ollut vuodesta 1950 liki 2,5 miljardia. YK ennustaa että meitä on vuonna 2100 10,9 miljardia. Kaikkein köyhimpien ihmisten määrän ennustetaan kaksinkertaistuvan 900 miljoonasta 1,8 miljardiin. Teollisuusmaissa väkiluku pysyy lähes ennallaan. Hallitusten tehtävänä on kerätä perusteellista ja laadullisesti monipuolista tietoa väestöstä, sen kehityksestä, väestönkasvusta, ikäjakaumista sekä miesten ja naisten määrien kehityksestä ja nuorison määrän kehityksestä. Monin paikoin myös ikääntyminen on saattamassa yhteiskunnat kestävämpään tilaan työvoiman vähentyessä ja iäkkään väestön tarpeiden lisääntyessä. Tarvitaan globalia väestöpolitiikkaa, mutta myös paikallisia toimia.

Seksuaaliterveys, naisten voimaannuttaminen, naisten ja tyttöjen koulutukseen panostaminen ovat tekoja joiden avulla voidaan vaikuttaa väestön kehittymiseen. Avainalueita tässä työssä ovat väestönlaskennan kehittäminen, jotta käytettävissä olisi riittävästi tietoa väestön kehittymisen dynamiikasta, väestön liikkumisesta, kaupungistumisesta ja elinoloista, perheiden tilanteesta, ikääntymisestä sekä taloudellisesta kehityksestä.

Väestökysymykset ovat sekä maailmanlaajuisesti että paikallisesti hyvin herkkä alue. Erityisesti seksuaaliterveys jakaa käsityksiä, aiheuttaa asannoitumisongelmia sekä estää perusteellisen tutkimustyön. Väestönkasvun hillitsemiseen suhtaudutaan monin paikoin kielteisesti. Perineiset seikat sekä tietämättömyys sävyttävät poliittista keskustelua.

Ekosäätiön luentosarjan tarkoituksena on paneutua monipuolisella tavalla väestönkasvun ongelmiin sekä globaalissa että paikallisessa tasossa. Luentosarjan aloitti Ekosäätiön vuosikokouksessa 21.5.2013 ylijohtaja Juhana Vartiainen pitämä esitelmä aiheesta ”Väestönkasvu ja globaali talous”. Luentosarjassa nostamme sille seuraavia teemoja: väestönkasvu ja kasvun rajat, kehittyneiden maiden väestönkasvu väestönkasvu ja köyhyys, YK ja väestöpolitiikka, väestönkasvu, ilmasto ja vesivarat, väestönkasvun ja ehkäisyn eettiset ulottuvuudet, väestömuutoksen geopolitiikka- Kiinan ja Intian väestönkasvu, väestönkasvu ja ehkäisy sekä väestönkasvu ja teknologia

Ekosäätiö perustettiin vuonna 1991 jatkamaan ja edelleen kehittämään VTT, pääjohtaja **Pekka Kuusen** jälkeensä jättämää yhteiskuntapolitiikan ja ekologisen ajattelun perintöä. Ekosäätiön toiminta-ajatuksena on ollut kutsua eri intressipiirien edustajia etsimään ja kehittämään yhteisiä linjoja vastakkaisiin suuntiin vaikuttavien jännitteiden kentissä. Tässä tarkoituksessa Ekosäätiö on järjestänyt vuosittain varsin suosituksi muodostuneen yleisöluentosarjan yhdessä Kriittisen Korkeakoulun ja Demos Helsingin kanssa Helsingin yliopiston tiloissa.

PÄIVÄ	LUENNOITSIJA	II LUENNOITSIJA	PUHEENJOHTAJA
24.9. vahvis- tettu SALI XIII	Fil.tri. Anni Huhtala Tutkimusjohtaja VATT ” Väestönkasvu, ympäristö ja (talous)kasvun rajat.” anni.huhtala@vatt.fi	MMT Eeva Primmer SYKE ”Miten luonnonvarojen käyttö voi vastata väestönkasvun haasteeseen” eeva.primmer@ymparisto.fi	Koordinoi: Mikko Rask NCRC Mikko.Rask@ncrc.fi Puheenjohtajana Professori Janne Hukkinen janne.i.hukkinen@helsinki.fi
1.10	Varalla		
8.10 vahvis- tettu SALI XIII	Professori Heikki Hiilamo Helsingin yliopisto heikki.hiilamo@helsinki.fi ”Kehittyneiden maiden väestönkasvu”	Valt.tri Pekka Martikainen Helsingin yliopiston sosiologian laitos pekka.martikainen@helsinki.fi ”Demografia –väestön kehityksen laadullinen mittaaminen. Ikääntyminen ja kestävyys”	Koordinoi: Aleks Neuvonen aleksi.neuvonen@demoshelsinki.fi Puheenjohtajana VTT Osmo Kuusi osmo.kuusi@utu.fi
15.10 vahvis- tettu SALI XIII	Apul.prof. Matti Kummu Aalto Yliopisto matti.kumu@aalto.fi ” Väestönkasvu, ilmasto ja vesivarat”	Esko Kuusisto Johtava hydrologi, dosentti Vesikeskus/sisävedet Suomen ympäristökeskus esko.kuusisto@ymparisto.fi	Koordinoi: Esko Kuusisto Puheenjohtajana: Professori (Kestävä kehitys), MMT Armi Temmes Aalto yliopisto armi.temmes@aalto.fi
22.10 vahvis- tettu SALI XIII	Väestöliiton puheenjohtaja professori Reino Hjerppe reino.hjerppe@gmail.com ”Globaali demografia ja paikalliset muutokset”	Väestöntutkimuslaitoksen johtaja Anna Rotkirch anna.rotkirch@vasestoliitto.fi ” Vinoutuneet sukupuolijaukaumat ja lisääntyvä lapsettomuus”	Koordinoi: Kari Karanko Puheenjohtajana Mikko Rask FT, Erikoistutkija, Kuluttajatutkimuskeskus Eko-säätiön valtuuskunnan varapuheenjohtaja Mikko.Rask@ncrc.fi
29.10 SALI XIII	Toimittaja Pekka Mykkänen, Helsingin Sanomat ”Väestömuutoksen geopolitiikka – Kiina”	Toimittaja Kai Ailio, Turun Sanomat ”Intia ja sen väestö.”	Puheenjohtajana tutkija Aleks Neuvonen aleksi.neuvonen@demoshelsinki.fi
5.11 Porth- ania Sali 674	UNFPA:n pääjohtaja Dr. Babatunde Osotimehin ” Seksuaaliterveys ja -oikeudet vuoden 2015 jälkeisissä kehitystavoitteissa”	Tilaisuus järjestetään yhteistyössä UM:n ja Väestöliiton kanssa, jossa asiaa hoitaa kehityspolitiikan koordinaattori Hilikka Vuorenmaa hilikka.vuorenmaa@vaestoliitto.fi	Koordinoi: Kari Karanko ja johtaja Heimo Laakkonen UNFPA heimo.laakkonen@

6.krs.	Esitelmä pidetään englanniksi.		gmail.com Puheenjohtajana: MMT Kaisa Karttunen (ulkomaankomennuksen vuoksi mahd. muutos, jolloin puheenjohtajana professori Pekka Kauppi, Helsingin Yliopisto)
12.11 vahvistettu SALI XV	Rovasti Ilkka Sipiläinen Kirkkohallituksen yhteiskunta ja kestävä kehitys -työalasihteeri ilkka.sipilainen@evl.fi ”Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa. Väestökasvun eettiset ulottuvuudet.”	Pastori Mari Leppänen Kirkkohallitus Projektipäällikkö, pappi seurakuntavaalit 2014 mari.inka.leppanen@evl.fi Otsikko auki.	Koordinoi: Kari Karanko Puheenjohtajana: TT Juhani Veikkola juhani.veikkola@elisanet.fi
19.11 vahvistettu SALI XV	WIDER Research Fellow Miguel Nino-Zarazua "On Global Interpersonal Economic Inequality with reference to population dynamics" www.wider.unu.edu	Toiminnanjohtaja Eero Yrjö-Koskinen, Suomen Luonnonsuojeluliitto eero.yrjo-koskinen@sll.fi	Koordinoi: Kari Karanko Puheenjohtaja toiminnanjohtaja Eero Ojanen, Kriittionen korkeakoulu eero.ojanen@ppa.inet.fi
26.11	Varalla		
3.12 vahvistettu Porhtania III	Presidentti Tarja Halonen ”YK:n valmistautuminen vuoden 2015 jälkeiseen aikaan. Mitkä ovat keskeiset kysymykset, miten tästä eteenpäin.”	Kommentoijana ja sparraajana tutkija Tuuli Kaskinen tuuli.kaskinen@demoshelsinki.fi	Koordinoi: Kari Karanko Luento järjestetään Porthanian salissa III

II luennoitsija on kommentoija, joka käytännössä käsittelee teemaa toisesta tai uudesta näkökulmasta. Puheenjohtajat tulevat pohtimaan luennoitsijoiden ja yleisön kanssa myös mahdollisia tutkimuksellisia aukkoja, joihin jatkossa voitaisiin paneutua ja syventyä.